

Finansdepartementet

Inför informellt videomöte med EU:s ekonomi- och finansministrar den 16 februari 2021

Kommenterad dagordning

Enligt den preliminära dagordning som presenterades den 1 februari 2021.

1. Övriga frågor

a) Aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster

- Informationspunkt

Ordförandeskapet väntas informera om hur arbetet går med aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster.

2. EU:s ekonomiska återhämtning

a) Det ekonomiska läget

- Diskussionspunkt

EU:s ekonomi- och finansministrar ska få en presentation av kommissionens vinterprognos 2021 och diskutera det ekonomiska läget.

Ärendet har inte behandlats i riksdagen tidigare.

Kommissionen presenterar prognoser för den ekonomiska utvecklingen fyra gånger om året. Vinterprognosen 2021 väntas publiceras den 11 februari och innehåller uppdateringar av BNP- och inflationssiffror under perioden 2020–2022.

Kommissionens höstprognos publicerades den 11 november 2020. Den redogjorde för en ekonomisk nedgång under 2020 följt av en återhämtning under 2021 och 2022. Kommissionen bedömde då att den ekonomiska aktiviteten föll kraftigt under första halvåret 2020, men att ekonomin återhämtade sig snabbare än väntat under det tredje kvartalet. Utsikterna för 2021 ansågs dock fortsatt vara mycket osäkra och återhämtningen väntades bli gradvis och ojämn mellan länder, regioner och olika sektorer.

Sedan dess har det kommit många nyheter kring vaccinering vilket flera internationella bedömare lyfter som en nyckelfaktor för den ekonomiska återhämtningen. Till exempel bedömer IMF i sin senaste prognos, som publicerades den 26 januari, att en ökad smittspridning och en ny våg av nedstängningar åter dämpat den ekonomiska aktiviteten. De bedömer dock att återhämtningen kommer att komma igång igen under andra kvartalet i år, då vaccinering möjliggör en ökad aktivitet i kontaktnära branscher.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar diskussionen om kommissionens vinterprognos och det ekonomiska läget.

Regeringen understryker vikten av väl avvägda ekonomisk-politiska åtgärder för att hantera ekonomiska konsekvenser av pandemin och stödja återhämtningen.

b) Genomförande av faciliteten för återhämtning och resiliens

- Diskussionspunkt

EU:s ekonomi- och finansministrar ska diskutera genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF).

Samråd med EU-nämnden ägde rum den 15 januari 2021 och den 2 oktober 2020. Överläggning med finansutskottet ägde rum den 16 juni 2020.

Den 28 maj 2020 presenterade kommissionen ett förslag om inrättande av en facilitet för återhämtning och resiliens.

Förslaget beskrivs närmare i faktrapomemoria 2019/20: FPM52.

Vid Europeiska rådets möte den 17–21 juli 2020 nådde stats- och regeringscheferna en övergripande överenskommelse om utformningen av faciliteten. Med utgångspunkt i denna överenskommelse enades rådet i oktober om sin ståndpunkt om faciliteten. Efter trilogförhandlingar nådde rådet och Europaparlamentet en preliminär överenskommelse om förordningen i december. Europaparlamentets formella godkännande väntas andra veckan i februari, därefter väntas rådet slutligt anta förordningen genom skriftligt förfarande.

Det portugisiska ordförandeskapet har som avsikt att en lägesuppdatering om genomförandet av RRF ska ske regelbundet vid möten med EU:s ekonomi- och finansministrar under våren. Diskussionen på mötet den 16 februari väntas, som vid mötet mellan EU:s ekonomi- och finansministrar i januari, fokusera på medlemsstaternas arbete med utformning av de nationella återhämtnings- och resiliensplaner som medlemsstaterna ska överlämna till kommissionen för att erhålla ekonomiskt stöd från faciliteten.

Enligt den preliminärt överenskomna förordningen ska återhämtnings- och resiliensplanerna redogöra för vilka reformer och investeringar medlemsstaterna planerar att genomföra, ange tidsbestämda mål och delmål för dessa åtgärder, samt förklara hur de planerade åtgärderna uppfyller de kriterier som anges i förordningen. Åtgärderna ska bl.a. bidra till att effektivt hantera relevanta landsspecifika rekommendationer inom ramen för den europeiska planeringsterminen samt bidra till den gröna och digitala omställningen. I planerna ska också anges hur de föreslagna åtgärderna bidrar till jämställdhet.

Arbete pågår nu inom Regeringskansliet med att utarbeta den svenska återhämtnings- och resiliensplanen. Regeringen avser att söka bidrag från faciliteten för åtgärder som lagts fram i extra ändringsbudgetar, de sedvanliga vår- och höständringsbudgetarna och i budgetpropositionen för 2021.

Medlemsstaterna ska som regel lämna in sina återhämtnings- och resiliensplaner senast den 30 april 2021. Utbetalningar ska i huvudsak ske i takt med att planerade reformer och investeringar genomförs.

Rådet beslutar om återhämtnings- och resiliensplanerna med kvalificerad majoritet efter ett förslag från kommissionen. Vad gäller utbetalningarna beslutar kommissionen om dessa efter att ha hört den ekonomiska och finansiella kommittén samt efter granskning i kommittologi med

representanter för medlemsstaterna. En medlemsstat har också möjlighet att begära att frågan om en delutbetalning diskuteras vid Europeiska rådet, den så kallade ”nödbromsen”.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att det är viktigt att insatser från faciliteten för återhämtning och resiliens bidrar till långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt och den gröna och digitala omställningen genom att främja nödvändiga reformer och offentliga investeringar. Regeringen menar vidare att insatser från faciliteten bör främja sunda offentliga finanser, jämställdhet, nationellt ägarskap och bör vara i linje med Parisavtalet. Regeringen anser även att de nationella budgetprocesserna bör respekteras.

c) SURE

- Informationspunkt

EU:s ekonomi- och finansministrar ska få information från kommissionen om erfarenheterna av genomförandet av det europeiska instrumentet för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (SURE) till följd av covid-19-utbrottet. Fokus för informationen väntas vara de emissioner av obligationer som har gjorts för att möjliggöra utlåning till medlemsstater inom ramen för instrumentet.

Skriftligt samråd ägde rum med EU-nämnden i december, oktober och september 2020 inför rådets antagande av genomförandebeslut till de 18 medlemsländer som har ansökt om lån via SURE.

Samråd med EU-nämnden om förslaget till förordning ägde rum den 7 april 2020 och inför antagandet av den slutliga förordningen den 15 maj 2020. Överläggning med finansutskottet om SURE ägde rum den 6 april 2020.

Den 2 april 2020 presenterade kommissionen ett förslag om instrumentet SURE.

Förslaget beskrivs närmare i faktrapomemoria 2019/20:FPM35.

Den slutliga förordningen om SURE antogs i maj 2020 och instrumentet trädde i kraft i september 2020 när samtliga medlemsstater hade signerat sina garantiavtal.

Instrumentets storlek uppgår till 100 miljarder euro och garanteras av EU-budgeten och garantier från medlemsländerna om totalt 25 miljarder euro.

Instrumentet är temporärt och löper ut den 31 december 2022.

Genomförandebeslut har hittills fattats för 18 medlemsstater och lånebeloppet uppgår till totalt 90,3 miljarder euro. För de knappt 10 miljarder euro som fortfarande finns tillgängliga via SURE har EU:s medlemsstater möjlighet att ansöka om nya lån.

För att finansiera lånen har kommissionen emitterat obligationer på 53,5 miljarder euro i fyra omgångar. Obligationernas löptider varierar mellan 5 och 30 år. Medlen har betalats ut till 15 av de 18 medlemsstaterna som har ansökt om lån. Majoriteten av resterande lånebelopp väntas finansieras via obligationer under innevarande halvår och fördelas mellan de 18 medlemsstaterna. Inför den planerade upplåningen har de berörda medlemsstaterna getts möjlighet att lämna preferenser avseende löptider och utbetalningstillfällen.

d) Finansiering av NGEU

- Informationspunkt

EU:s ekonomi- och finansministrar ska få information av kommissionen och ordförandeskapet om finansieringen av EU:s återhämtningsinstrument *Next Generation EU*.

Samråd med EU-nämnden om EU:s återhämtningsinstrument har skett vid ett flertal tillfällen, senast den 11 december 2020. Överläggning med finansutskottet ägde rum den 4 juni 2020.

Den 28 maj 2020 presenterade kommissionen ett förslag till flerårig budgetram för perioden 2021–2027 och ett återhämtningsinstrument.

Förslaget till den fleråriga budgetramen och återhämtningsinstrumentet beskrivs närmare i faktrapomemoria 2019/20:FPM49.

Vid Europeiska rådets möte den 17–21 juli 2020 nåddes en överenskommelse om ramarna för den fleråriga budgetramen inklusive egna medel, samt återhämtningsinstrumentet. De aktuella rättsakterna, däribland förordningen om återhämtningsinstrumentet och rådets beslut om systemet för Europeiska unionens egna medel, antogs i december 2020. Beslutet om egna medel är föremål för ratificering i medlemsstaterna under våren 2021 och träder i kraft när samtliga medlemsstater ratificerat beslutet.

Återhämtningsinstrumentet uppgår till 750 miljarder euro i 2018 års priser. Det ska tillfälligt förstärka befintliga och nya program i EU-budgeten genom bidrag och lån, i syfte att stödja återhämtningen från covid-19-krisen. Huvuddelen ska finansiera en facilitet för återhämtning och resiliens i medlemsstaterna.

Förslaget till en facilitet för återhämtning och resiliens beskrivs närmare i faktapromemoria 2019/20:FPM52.

Återhämtningsinstrumentet ska finansieras genom att kommissionen lånar upp medel på kapitalmarknaden för EU:s räkning. Upplåningen ska möjliggöras genom en höjning av taket för EU:s egna medel. Garantiutrymme skapas via utrymmet mellan taket för den fleråriga budgetramen (högsta tillåtna utgiftsvolym) och taket för egna medel (högsta tillåtna intäktsvolym). Upplåningen kan således påbörjas först när medlemsstaterna har ratificerat rådets beslut om egna medel, vilket väntas ske under andra kvartalet 2021.

Den nya nettoupplåningen ska avslutas senast vid utgången av år 2026. Återbetalningen av lånen ska schemaläggas i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning för att säkerställa en stadig och förutsebar minskning av skulderna till och med utgången av år 2058. Återbetalningar ett givet år ska inte överstiga 7,5 procent av det totala maximibeloppet för bidrag som uppgår till 390 miljarder euro.

Kommissionen ska regelbundet informera Europaparlamentet och rådet om alla aspekter av sin skuldförvaltningsstrategi.

3. Rekommendation om beviljande av ansvarsfrihet för kommissionen för genomförandet av budgeten för 2019

- Besluts punkt

EU:s ekonomi- och finansministrar ska behandla en rekommendation från rådet till Europaparlamentet om att kommissionen bör beviljas ansvarsfrihet för genomförandet av EU-budgeten för 2019. Formellt beslut om att godkänna rekommendationen väntas fattas i samband med mötet genom skriftligt förfarande i rådet.

Sveriges ledamot i Europeiska revisionsrätten, Eva Lindström, presenterade revisionsrättens årsrapport för EU-nämnden och finansutskottet den 17 november 2020. Överläggning med finansutskottet om frågan om ansvarsfrihet ägde rum den 4 februari 2021.

Enligt artikel 319 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt så ska Europaparlamentet, på rekommendation av rådet, bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetens genomförande. Ansvarsfrihetsprövningen sker varje år och baseras främst på revisionsrättens årsrapport från granskningen av genomförandet av EU:s budget.

I årsrapporten för 2019 godkänner revisorerna EU:s räkenskaper. De bedömer att räkenskaperna ger ”en sann och rättvisande bild” av EU:s finansiella ställning. Samtidigt konstaterar de att betalningarna innehåller för många fel och ger ett sämre betyg än de gett de två senaste åren. För 2019 uppskattar revisorerna den övergripande felprocenten i de granskade kostnaderna till 2,7 procent, vilket kan jämföras med 2018 då felprocenten låg på 2,6 procent. Över en längre tidshorisont har dock den uppskattade felnivån har sjunkit. 2012 var felnivån nära 5 procent.

Sverige har sedan EU-inträdet drivit att EU-budgeten ska vara effektiv och återhållsam och att det ska finnas en god kontroll av medlen. Sverige har under sju års tid röstat nej till att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten. De två senaste åren har Sverige lagt ned sin röst.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen fäster stor vikt vid att de medel som hanteras av kommissionen, övriga EU-institutioner och medlemsstaterna förvaltas på ett korrekt och effektivt sätt.

Eftersom revisionsrättens årsrapport visar att förvaltningen har förbättrats över tid, och eftersom en ny kommission har tillträtt, så föreslår regeringen

att Sverige avstår från att rösta gällande rekommendationen till Europaparlamentet om ansvarsfrihet till kommissionen.

Trots att regeringen i år avser lägga ned rösten så anser regeringen att det är allvarligt att kommissionen inte har fått en revisionsförklaring utan kritik för alla delar av budgeten. Det är viktigt att kommissionen vidtar ytterligare åtgärder för att minska felen vid genomförandet av EU:s politik.

Regeringen anser att bilagan med rådets kommentarer inte fullt ut återspeglar revisionsrättens rapport. Regeringen föreslår därför att Sverige (tillsammans med andra budgetrestriktiva medlemsstater) lämnar in ett skriftligt uttalande som bifogas rekommendationerna.

4. Slutsatser om budgetriktlinjerna för 2022

- Besluts punkt

EU:s ekonomi- och finansministrar ska behandla rådsslutsatser för att tydliggöra rådets prioriteringar inför den kommande årsbudgetprocessen. Formellt beslut om att godkänna rådsslutsatserna väntas fattas i samband med mötet genom skriftligt förfarande i rådet.

Rådsslutsatserna har inte behandlats av riksdagen tidigare.

Varje år antar Ekofinrådet slutsatser för att tydliggöra rådets prioriteringar inför den kommande årsbudgetprocessen. Detta syftar till att ge en inriktning till kommissionens antagande av budgetförslaget för 2022.

Kommissionen väntas presentera sitt förslag till årsbudget för 2022 under maj 2021. Årsbudgeten för 2022 är den andra budgeten i den innevarande fleråriga budgetperioden (2021–2027) och spelar därför en viktig roll i att utveckla och leverera mot de långsiktiga målen och de politiska prioriteringarna.

I de föreslagna rådsslutsatserna betonas att budgeten ska vara realistisk, i nivå med verkliga behov och lämna tillräckliga marginaler för oförutsedda händelser samt att god budgetdisciplin ska hållas. Vidare betonar rådet att budgeten ska vara förutsägbar och kommissionen uppmanas att ta fram tydliga prognoser för inkomster och utgifter.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen kan ställa sig bakom utkastet till rådsslutsatser för arbetet med årsbudgeten för 2022 på mötet och vid beslut genom skriftligt förfarande i rådet.

5. Internationella frågor

a) EU-initiativ för global återhämtning

- Diskussionspunkt

EU:s ekonomi- och finansministrar ska diskutera initiativ från EU gällande återhämtningen i låginkomstländer.

Samråd med EU-nämnden om internationella skuldfrågor ägde rum den 27 november 2020 inför möte med EU:s ekonomi- och finansministrar och den 20 november 2020 inför möte med EU:s biståndsministrar.

I maj 2020 uppmanade kommissionens ordförande till samarbete gällande skuldfrågor och de globala hållbarhetsmålen, *Global Recovery Initiative*. Ett sådant initiativ kan knyta samman låginkomstländernas återhämtning med att främja motståndskraft och bidra till att uppfylla de globala hållbarhetsmålen och Parisavtalet.

I detta sammanhang lyfter kommissionen bl.a. fram att EU bör agera gemensamt gällande globala skuldfrågor i internationella fora och gällande åtgärder inom IMF. Vidare menar kommissionen att EU-länderna kan samarbeta kring sitt stöd till låginkomstländer. En del i detta skulle kunna vara en diskussion om en tilldelning av särskilda dragningsrätter (SDR) inom IMF, vilket skulle innebära ett likviditetsstöd till IMF:s medlemmar.

Bakgrunden till diskussionen är de omfattande konsekvenserna av covid-19-krisen och svårigheterna för utvecklingsländer att finansiera återhämtningen. En stor andel av dessa länder har också mycket höga skuldnivåer som riskerar att bli ännu högre i och med kostsamma krisåtgärder.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer en skyndsam implementering av G20:s och Parisklubbens gemensamma ramverk för skuldlättnader och dess principer. Det är positivt om EU-länderna gemensamt betonar vikten av brett deltagande, skuldtransparens och ansvarsfullt låntagande och långivande.

Regeringen stödjer även att IMF och Världsbanken vidtar åtgärder för att stötta länderna med lån och likviditet, varav en SDR-tilldelning från IMF är en möjlig sådan åtgärd.

Regeringen är positiv till att EU-länderna samarbetar kring sitt stöd till låginkomstländerna. Vidare är det positivt om EU använder sina gemensamma medel, inom satta budgetramar, för att stötta låginkomstländerna finansiella situation samt uppfyllandet av de globala hållbarhetsmålen och Parisavtalet.

b) Förberedelser inför G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer den 26–27 februari 2021 – EU:s mandat

- Informationspunkt

EU:s ekonomi- och finansministrar ska få information om processen för att godkänna EU:s gemensamma positioner inför G20-mötet den 26–27 februari.

Ärendet har inte tidigare behandlats i riksdagen.

Inför G20-möten förbereder EU gemensamma positioner i form av ett mandat. På dessa möten representeras EU av ordförandeskapet i rådet och kommissionen. Det förberedande arbetet sker i den ekonomiska och finansiella kommittén. Eftersom inget möte med EU:s ekonomi- och finansministrar planeras mellan det förberedande mötet och G20-mötet kommer det formella godkännandet av mandatet att ske genom skriftligt förfarande i rådet.

Regeringen återkommer till riksdagen inför beslutet med ett skriftligt samråd.

6. Slutsatser om den reviderade EU-förteckningen över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet

- Besluts punkt

EU:s ekonomi- och finansministrar ska behandla rådsslutsatser om revidering av EU-förteckningen över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet. Formellt beslut om att godkänna rådsslutsatserna väntas fattas i samband med mötet genom skriftligt förfarande i rådet eller som A-punkt vid kommande rådsmöte.

Samråd med EU-nämnden ägde rum den 1 december 2017. Överläggning med skatteutskottet ägde rum den 28 november 2017.

Vid sitt möte den 5 december 2017 godkände och offentliggjorde Ekofinrådet slutsatser om en EU-förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet. Förteckningen innehöll 17 jurisdiktioner där uppförandekodgruppen hade identifierat problem avseende de kriterier för listning som rådet enades om i december 2016. Jurisdiktioner med identifierade problem listades inte i de fall de hade gjort meningsfulla åtaganden på hög politisk nivå om att åtgärda sina problem.

Under 2018, 2019 och början av 2020 utvärderade uppförandekodgruppen hur de övervakade jurisdiktionerna hade genomfört sina åtaganden att åtgärda problem. Från och med 2020 uppdateras förteckningen endast två gånger per år. Förteckningen reviderades senast i oktober 2020 och innehåller för närvarande 12 jurisdiktioner.

På mötet med EU:s ekonomi- och finansministrar den 16 februari väntas ministrarna diskutera den nu aktuella uppdateringen som ska spegla resultatet av den löpande övervakningsprocessen.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen kan ställa sig bakom slutsatserna om att revidera EU-förteckningen på mötet och vid beslut genom skriftligt förfarande i rådet eller som A-punkt på kommande rådsmöte.

Det är viktigt att stärka internationella påtryckningar mot icke samarbetsvilliga jurisdiktioner. Regeringen stöder därför arbetet med en

gemensam EU-förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner. När det gäller frågan om lämpliga motåtgärder har processen för att upprätta förteckningen och förteckningen i sig tillsammans med motåtgärder utanför skatteområdet en avhållande effekt. För det fall att åtgärder bör vidtas på skatteområdet är det viktigt att medlemsstaterna ges ett visst mått av flexibilitet och att åtgärderna liknar redan förekommande åtgärder eller i vart fall passar in i de nationella skattesystemen.